

Evropski svet

Bruselj, 23. marec 2023
(OR. en)

EUCO 4/23

CO EUR 3
CONCL 2

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: delegacije

Zadeva: Zasedanje Evropskega sveta (23. marec 2023)
– sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

Evropski svet je izmenjal mnenja z generalnim sekretarjem Združenih narodov Antóniem Guterresom.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Evropski svet znova poudarja, da odločno obsoja vojno agresijo Rusije v Ukrajini, ki je očitna kršitev Ustanovne listine ZN, in opozarja, da Evropska unija neomajno podpira neodvisnost, suverenost in ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter njeno neodtujljivo pravico do samoobrambe pred rusko agresijo.
2. Evropski svet pozdravlja Resolucijo Generalne skupščine ZN o načelih Ustanovne listine Združenih narodov, na katerih temelji celovit, pravičen in trajen mir v Ukrajini, ki je bila sprejeta s široko podporo mednarodne skupnosti. Ponovno poudarja, da podpira formulo za mir, ki jo predlaga predsednik Zelenski. Evropska unija bo še naprej sodelovala z Ukrajino pri mirovnem načrtu v desetih točkah.
3. Rusija mora ustaviti agresijo ter nemudoma, v celoti in brezpogojno umakniti vse svoje vojaške in nadomestne sile s celotnega ozemlja Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja. Spoštovati je treba mednarodno humanitarno pravo, tudi glede ravnanja z vojnimi ujetniki. Evropski svet najostreje obsoja spolno nasilje in nasilje na podlagi spola. Rusija mora nemudoma zagotoviti varen povratek Ukrajincev in Ukrajink – zlasti otrok –, ki so bili prisilno preseljeni ali deportirani v Rusijo. V zvezi s tem je Evropski svet seznanjen z nalogoma za prijetje, ki ju je Mednarodno kazensko sodišče nedavno izdalo proti ruskemu predsedniku in njegovi komisarki za otrokove pravice zaradi vojnega zločina nezakonite deportacije in preselitve ukrajinskih otrok z zasedenih območij Ukrajine v Rusijo.

4. Rusija mora nemudoma prenehati z dejanji, ki ogrožajo varnost in varovanje civilnih jedrskih objektov v Ukrajini. Evropska unija v celoti podpira delo Mednarodne agencije za atomsko energijo.
5. Evropska unija si odločno prizadeva zagotoviti – med drugim z vzpostavitvijo ustreznega mehanizma za pregon kaznivega dejanja agresije, ki zadeva mednarodno skupnost kot celoto –, da bodo odgovorni za vojne zločine in druga najhujša kazniva dejanja, storjena v povezavi z vojno agresijo Rusije v Ukrajini, zanje v celoti odgovarjali. Evropski svet v tem smislu pozdravlja dogovor o ustanovitvi novega mednarodnega centra za pregon kaznivega dejanja agresije proti Ukrajini (ICPA) v Haagu, ki bo povezan z obstoječo skupno preiskovalno skupino, ki jo podpira Eurojust. Poudarja, da podpira preiskave tožilca Mednarodnega kazenskega sodišča. Evropski svet pozdravlja prihodnja pogajanja o novi Konvenciji o mednarodnem sodelovanju pri preiskavah in pregonu genocida, hudodelstev zoper človečnost, vojnih hudodelstev in drugih mednarodnih hudodelstev.
6. Evropska unija ostaja zavezana izvajanju in povečevanju kolektivnega pritiska na Rusijo, tudi z morebitnimi dodatnimi omejevalnimi ukrepi, ter nadaljnjemu delu skupaj s partnerji v zvezi s cenovno kapico za nafto. Evropski svet poudarja, kako pomembno in nujno je okrepiti prizadevanja za zagotovitev učinkovitega izvajanja sankcij na evropski in nacionalni ravni, ter si odločno prizadeva za učinkovito preprečevanje izogibanja sankcijam in boj proti takemu izogibanju v tretjih državah in s strani tretjih držav. Evropski svet poziva Svet in Komisijo, naj okrepi vse potrebne izvršilne instrumente in skupaj z državami članicami v ta namen razvijeta popolnoma usklajen pristop. Evropska unija bo okrepila sodelovanje s partnerji v boju proti lažnim ruskim diskurzom in dezinformacijam o vojni.

7. Evropska unija trdno in v celoti podpira Ukrajino, zato bo Ukrajini ter njenim prebivalcem in prebivalkam še naprej in dokler bo treba zagotavljala odločno politično, gospodarsko, vojaško, finančno in humanitarno podporo. Evropska unija in države članice povečujejo svoja prizadevanja, da bi pomagale zadovoljiti nujne vojaške in obrambne potrebe Ukrajine. Evropski svet ob upoštevanju varnostnih in obrambnih interesov vseh držav članic pozdravlja dogovor v Svetu, da se Ukrajini nemudoma dostavijo strelivo zemlja-zemlja in artilerijsko strelivo, na zahtevo pa tudi vodene izstrelke, tudi s skupnimi javnimi naročili in mobilizacijo ustreznih finančnih sredstev, vključno iz Evropskega mirovnega instrumenta, da bi zagotovili milijon kosov artilerijskega streliva v okviru skupnih prizadevanj v naslednjih dvanajstih mesecih, brez poseganja v posebno naravo varnostne in obrambne politike posameznih držav članic.
8. Evropska unija je še naprej zavezana, da bo ob usklajevanju z mednarodnimi partnerji podprla sanacijo, okrevanje in obnovo Ukrajine. V zvezi s tem Evropski svet ponovno poudarja, da EU v celoti podpira vzpostavitev mednarodnega mehanizma za evidentiranje škode, ki jo je povzročila Rusija. Evropska unija bo skupaj s partnerji še naprej stopnjevala prizadevanja za to, da bi se zamrznjena in imobilizirana sredstva Rusije v skladu s pravom EU in mednarodnim pravom uporabila za obnovo Ukrajine in kot reparacija.
9. Evropski svet pozdravlja zavezanost Ukrajine in njena reformna prizadevanja ter poudarja pomen procesa pristopa Ukrajine k EU v skladu s predhodnimi sklepi, zlasti tistimi z dne 23. in 24. junija 2022.
10. Evropska unija bo Republiki Moldaviji še naprej zagotavljala vso ustrezno podporo, tudi za krepitev njene odpornosti, varnosti, stabilnosti, gospodarstva in oskrbe z energijo zaradi destabilizacijskih dejavnosti zunanjih akterjev, pa tudi podporo na njeni poti pristopa k Evropski uniji. Evropski svet poziva Komisijo, naj pred njegovim naslednjim zasedanjem predstavi sveženj podpornih ukrepov.

11. Evropski svet obsoja stalno vojaško podporo ruski vojni agresiji, ki jo zagotavljata Iran in Belorusija. Vse države poziva, naj ne zagotavljajo materialne ali druge podpore ruski vojni agresiji.
12. Vojna agresija Rusije v Ukrajini in uporaba hrane kot orožja ogrožata svetovno prehransko varnost. V zvezi s tem se je Evropski svet seznanil s podaljšanjem črnomske pobude za žito pod okriljem ZN. Ta pobuda, solidarnostni koridorji EU in ukrajinska pobuda „Žito iz Ukrajine“ so ključnega pomena za krepitev svetovne prehranske varnosti. Poudarja, da je treba zagotoviti neprekinjeno razpoložljivost in cenovno dostopnost kmetijskih proizvodov za države, ki najbolj potrebujejo pomoč.

II. KONKURENČNOST, ENOTNI TRG IN GOSPODARSTVO

13. Glede na vse bolj zapletene izzive (podnebne spremembe, geopolitične razmere, cene energije, nenehni pretresi v dobavnih verigah, demografsko gibanje, pomanjkanje delovne sile, vrzel v rasti in inovacijah) Evropska unija gradi trdno gospodarstvo, ki bo kos izzivom prihodnosti in bo zagotavljalo dolgoročno blaginjo. Za to je potreben celosten pristop na vseh področjih politike, s katerim bi povečali produktivnost in rast v celotni gospodarski bazi naše celine in ki bi združeval poglobljen enotni trg ter okrepljeno industrijsko, kmetijsko in trgovinsko politiko.

Evropska unija bo svojo konkurenčnost zagotovila tako, da bo krepila svojo odpornost in produktivnost, omogočala lažje financiranje, si prizadevala za cenovno dostopno energijo, zmanjšala svoje strateške odvisnosti, vlagala v spretnosti prihodnosti ter svojo gospodarsko, industrijsko in tehnološko bazo pripravila na zeleni in digitalni prehod, pri čemer ne bo nihče zapostavljen.

Evropski svet poziva Svet in Komisijo, naj nadaljujeta delo v zvezi z vsemi temi vidiki in pred zasedanjem Evropskega sveta junija 2023 poročata o napredku. Poleg tega naj Svet vsako leto oceni napredek na podlagi prispevka Komisije, vključno s ključnimi kazalniki uspešnosti.

Enotni trg ter dolgoročna konkurenčnost in produktivnost

14. Enotni trg je vse od svoje vzpostavitve pred tremi desetletji temelj blaginje Evrope ter izboljšuje življenje državljanov in državljanek. Njegova socialna razsežnost je v samem središču visoko konkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva. V tem času je pripomogel k temu, da se je trgovina med državami članicami precej povečala, evropskim podjetjem pa je služil za odskočno desko pri vstopanju na svetovne trge. Enotni trg ne le opazno prispeva k rasti in konkurenčnosti, temveč evropskim državljanom in državljanekam prinaša tudi prednosti visokih socialnih in okoljskih standardov ter močnega varstva potrošnikov, s čimer je Evropa načrtala standarde na svetovni ravni.
15. Evropski svet podpira ponovno osredotočenost na izvrševanje obstoječih pravil enotnega trga in odpravljanje ovir, kot je predlagano v sporočilu Komisije „30 let enotnega trga“. Dobro delujoč enotni trg ostaja bistven za uspešno izvedbo zelenega in digitalnega prehoda, našo prihodnjo rast ter gospodarsko, socialno in ozemeljsko kohezijo. Evropski svet poziva k ambicioznim ukrepom za dokončanje enotnega trga, zlasti kar zadeva digitalno razsežnost in storitve, ter za odpravo šibkih točk, ki so jih razkrile nedavne krize, s čimer bi zagotovili enake konkurenčne pogoje znotraj enotnega trga in na svetovni ravni. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti MSP.
16. Evropski svet na podlagi sporočila Komisije „Dolgoročna konkurenčnost EU – pogled po letu 2030“ poziva k nadaljevanju dela na naslednjih področjih:
 - a) Reglativno okolje, ki spodbuja rast
 - poenostavitev splošnega regulativnega okolja in zmanjšanje upravnega bremena, vključno s pospešitvijo postopkov za izdajo dovoljenj, preverjanjem konkurenčnosti za nove zakonodajne predloge in precej večjo uporabo digitalnih rešitev (kot so elektronska identifikacija ter strojno berljivi in standardizirani podatki). Racionalizirati bi bilo treba zahteve glede poročanja, zlasti kar zadeva zeleno, digitalno in gospodarsko zakonodajo EU;

- učinkovito izvrševanje pravil enotnega trga, da se zagotovi regulativno zблиževanje v vseh sektorjih, vključno s storitvami;
- okrepitev prizadevanj na nacionalni ravni in na ravni EU, da bi zmanjšali ovire za čezmejno poslovanje, in napredek pri delu v zvezi z dostopom do zdravil v državah članicah, hkrati pa tudi krepitev spodbud za naložbe in inovacije.

b) Naložbe

- poglobitev unije kapitalskih trgov, odprava preostalih ovir za čezmejno financiranje, lažšanje dostopa do zasebnega kapitala in njegova mobilizacija za naložbe, zlasti za MSP. Evropski svet poziva Evropski parlament in Svet, naj pred koncem sedanjega zakonodajnega cikla dokončata delo v zvezi z zakonodajnimi predlogi na tem področju;
- zagotovitev popolne mobilizacije razpoložljivih sredstev in obstoječih finančnih instrumentov ter njihova prožnejša uporaba, da se omogoči pravočasna in ciljno usmerjena podpora v strateških sektorjih, ne da bi to vplivalo na cilje kohezijske politike. Evropski svet opozarja, da je seznanjen z namero Komisije, da pred poletjem 2023 predstavi predlog o Evropskem skladu za suverenost v podporo naložbam v strateških sektorjih;
- okrepitev ključnih ekosistemov, da se zagotovijo varne, stabilne in trajnostne dobavne verige za dvojni prehod;
- izboljšanje povezljivosti na enotnem trgu za vse države članice, vključno z razvojem in nadgradnjo infrastrukture in medsebojnih povezav za promet in energijo, vključno z omrežji.

c) Raziskave in inovacije

- spodbujanje inovacij s poudarkom na področjih z velikim potencialom rasti;
- povečanje naložb v raziskave in razvoj, da bi dosegli cilj glede javnofinančnih in zasebnih odhodkov v višini 3 % BDP;
- omogočanje, da se inovativni proizvodi in storitve lažje dajo na trg, tudi z uporabo regulativnih peskovnikov.

d) Digitalizacija

- sprostitev vrednosti podatkov v Evropi ob hkratnem zagotavljanju zasebnosti in varstva ter uporaba rešitev, ki jih ponuja gospodarstvo v realnem času;
- spodbujanje uporabe digitalnih orodij v celotnem gospodarstvu ter povečanje podpore podjetjem in upravam v Evropski uniji, da ostanejo med vodilnimi na področju umetne inteligence, kvantnega računalništva, mikroelektronike, 6G, spleta 4.0 in kibernetike varnosti.

e) Spretnosti

- razvoj spretnosti ter njihovo povezovanje s privlačnimi in kakovostnimi delovnimi mesti, povečanje udeležbe žensk in mladih ter spodbujanje poklicnega izobraževanja in usposabljanja za soočanje z izzivi pomanjkanja delovne sile in preoblikovanja delovnih mest, tudi v okviru demografskih izzivov.

f) Krožnost

- spodbujanje prehoda na bolj krožno gospodarstvo za izboljšanje trajnostnosti, znižanje vhodnih stroškov za industrijo EU in zmanjšanje odvisnosti od primarnih surovin, tudi z izkoriščanjem priložnosti, ki jih ponuja biogospodarstvo.

Industrijska politika

17. Evropski svet je pregledal napredek na različnih področjih ukrepanja. Poziva k nadaljevanju dela v zvezi s predlogom akta o neto ničelni industriji in predlogom evropskega akta o kritičnih surovinah ter se seznanja z začasnim okvirom za državno pomoč za krizne razmere in prehod.

Trgovinska politika

18. Evropski svet je opravil strateško razpravo o geopolitičnih vidikih trgovine in poudaril prispevek trgovinske politike h konkurenčnosti EU.

Usklajevanje gospodarske politike

19. Evropski svet potrjuje:
- sklepe Sveta z dne 14. marca 2023 o pregledu ekonomskega upravljanja;
 - prednostne naloge politike iz letnega pregleda trajnostne rasti ter države članice poziva, naj jih upoštevajo v svojih nacionalnih reformnih programih in programih za stabilnost ali konvergenčnih programih;
 - osnutek priporočila Sveta o ekonomski politiki euroobmočja.

III. ENERGIJA

20. Evropski svet se je seznanil z ukrepi, sprejetimi za obravnavanje visokih cen energije, zmanjšanje povpraševanja po plinu, zagotovitev zanesljive oskrbe z energijo in postopno odpravo odvisnosti od ruskih fosilnih goriv.

21. Energetske razmere v EU so se sicer izboljšale, vendar Evropski svet poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo pripravljenost in kontingenčno načrtovanje za naslednje sezone polnjenja skladišč plina in ogrevanja. V zvezi s tem odločno poziva vse vpletene deležnike, naj v celoti izkoristijo mehanizem za skupno nabavo AggregateEU prek energetske platforme EU za nadaljnje izboljšanje zanesljivosti oskrbe s plinom po dostopnih cenah. Evropski svet poziva Komisijo, naj nemudoma dokonča oceno izrednih ukrepov, sprejetih leta 2022, in po potrebi predlaga podaljšanje njihove uporabe.
22. Evropski svet poziva sozakonodajalca, naj hitro dosežeta dogovor o vseh ustreznih predlogih za pospešitev zelenega prehoda in brez odlašanja nadaljujeta delo v zvezi s predlogom revizije zasnove notranjega trga električne energije v EU, da bi zagotovili njegovo sprejetje do konca leta 2023.

IV. DRUGE TOČKE

Migracije

23. Predsedstvo Sveta in Komisija sta Evropskemu svetu poročala o napredku pri izvajanju sklepov Sveta o migracijah z dne 9. februarja 2023. Evropski svet opozarja, da so migracije evropski izziv, ki zahteva evropski odziv, in poziva k hitremu izvajanju vseh dogovorjenih točk. Junija bo preveril, kako izvajanje napreduje.

Zunanji odnosi

24. Evropski svet po tragičnem potresu 6. februarja 2023 pozdravlja izid donatorske konference v podporo prebivalstvu Turčije in Sirije ter poziva k hitremu in učinkovitemu izplačilu obljubljene pomoči.

25. Evropski svet pozdravlja sporazum o poti k normalizaciji odnosov med Kosovom* in Srbijo ter njegovo prilogo o izvajanju, ki sta bila kot sestavni del njunih evropskih poti dosežena v okviru dialoga ob posredovanju EU in pod vodstvom visokega predstavnika, ter obe strani poziva, naj na ustrezen način in v dobri veri izvajata svoje obveznosti.
26. Evropski svet odločno obsoja obsodbo pomembnih predstavnikov in predstavnic beloruske demokratične opozicije na dolge in neupravičene zaporne kazni. Beloruske oblasti poziva, naj spoštujejo človekove pravice, demokracijo in pravno državo, končajo represijo, izpustijo politične zapornike in zapornice ter spoštujejo manjšine.
27. Evropski svet pozdravlja dogovor o Windsorskem okviru in z zanimanjem pričakuje hitro izvajanje vseh dogovorjenih rešitev v dobri veri.

*

* *

Evropski svet pozdravlja konferenco ZN o vodah leta 2023 in akcijsko agendo za vode. Priznava potrebo po okrepljenem ukrepanju v EU in na svetovni ravni na področju voda ter poudarja pomen strateškega pristopa EU k vodni varnosti.

* *To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.*